

Срби на Косову и Метохији суочавају се са безбедносним, економским и институционалним изазовима. Полиција је преузела извршну власт на северу покрајине, што највише плаши Србе, каже за РТС историчар Александар Гуџић. Иако се не дешавају често убијана, протеривана, то је и даље веома окрутан систем, који не би могао да функционише без подршке, бар дела, међународне заједнице, сматра историчар Александар Раковић.

Пуцњава у непосредној близини српске основне школе у Лапљем Селу, у тренутку када су се у школском дворишту налазила деца, поново је отворила питање безбедности Срба на Косову и Метохији.

Овome је претходило једно од најоштријих саопштења Епархије рашко-призренске у последњих неколико година у којем се упозорава на систематски институционални притисак на Србе и Српску православну цркву, уз оцену да се крше верска и људска права и да изостаје адекватна међународна реакција.

Историчар Александар Гуџић, који се налази у Грачаници, рекао је за РТС да је пуцњава у Лапљем селу изгледала као да је из неког ратног филма.

"Тај догађај је узнемирио родитеље и децу који су присуствовали, односно били у близини кафића на том школском игралишту и по речима мојих познаника који су били присутни, деца су била узнемирена, деловало је као сцена из неког ратног филма. Свакако је било трауматично за децу и родитеље", рекао је Гуџић.

Три изазова за Србе на КиМ

Подсећа да, према извештајима међународних организација, на КиМ има више од пола милиона комада дугих цеви заосталих из ратова деведесетих.

"Срби на Косову и Метохији већ двадесет година живе са знањем да им се може поновити 17. март 2004. године, да могу доживети судбину анадолских Грка или Јермена. Дакле, то је нешто са чим Срби живе из године у годину, из процеса у процес, из дана у дан", рекао је Гуџић.

Поред тог, безбедносног изазова, ту је и проблем економске природе – реч је о територији са урушеном привредом, друштвом које није економски развијено.

Србе, каже Гуџић, највише брине и плаши трећи изазов – институционални притисак који је последњих година појачан.

"На северу је полиција преузела извршну власт, полиција је та која одлучује да ли ће негде бити постављен мурал, да ли ће нека институција радити, полиција је та која одлучује шта је дозвољено, а шта није дозвољено, да ли неко на мајици има израженије националне симболе, да ли ће се певати на Газиместану. Имамо један полицијски систем који се сручио на Србе", рекао је историчар Гуџић.

Окрутан систем који Приштини даје жељене резултате

Историчар Александар Раковић, који је и добар познавалац прилика у Српској православној цркви, слаже се са саопштењем Епархије рашко-призренске које указује на могућност нестанка Срба са КиМ.

"Епархија рашко-призренска позвала је међународну заједницу да поведе рачуна о, о деловању приштинских институција и том једном системском прогону српског народа, који у овом моменту није изричито насилан. Дакле, нема протеривања, убијања, пребијања и тако даље, то се ретко дешава, али јесте системски веома окрутан. Има хапшења, има привођења", рекао је Раковић.

То је, истиче, полицијски систем који даје резултате.

"Кад се сеје страх, онда људи почињу да, посебно због деце своје, да, да размишљају о томе како да их заштите и у којим срединама треба деца да одрастају", навео је Раковић.

Он додаје да се такво деловање приштинских институција не може дешавати без подршке макар једног, важног дела, међународне заједнице.

(РТС)